

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 235/2014

2014 m. kovo 11 d.

kuriuo nustatoma demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 209 ir 212 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) šis reglamentas yra viena iš priemonių, kuriomis tiesiogiai remiama Sąjungos išorės politika, ir jis pakeičia Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1889/2006 ⁽⁴⁾. Juo nustatoma demokratijos ir žmogaus teisių propagavimo ir rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė, kuria sudaroma galimybė teikti pagalbą nepriklausomai nuo to, ar susijusių trečiųjų šalių vyriausybės ir valdžios institucijos davė sutikimą;
- (2) Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Tos vertybės yra bendros valstybėms narėms, kurių visuomenėje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė;
- (3) pagal ES sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį, taip pat pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnį moterų ir vyrų lygybė yra viena pagrindinių Sąjungos vertybių ir tikslų, todėl Sąjunga turi skatinti lyčių lygybę visose savo veiklos srityse ir įtraukti šį aspektą į visas savo veiklos sritis;
- (4) vadovaujantis ES sutarties 21 straipsniu Sąjungos veiksmams tarptautinėje arenoje turi būti grindžiami principais, paskatinusiais jos pačios sukūrimą, būtent demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių

laisvių visuotinio ir nedalomumo, pagarbos žmogaus orumui, lygybės ir solidarumo principais bei Jungtinių Tautų Chartijos ir tarptautinės teisės principų laikymusi;

- (5) laikantis Sąjungos išorės veiksmų principų ir tikslų, žmogaus teisių, demokratijos, teisinės valstybės ir gero valdymo propagavimas bei integracinio ir tvaraus ekonomikos augimo skatinimas sudaro du pagrindinius Sąjungos vystymosi politikos ramsčius. Įsipareigojimas gerbti, propaguoti ir saugoti žmogaus teises bei demokratinius principus yra vienas svarbiausių Sąjungos sutartinių santykių su trečiosiomis šalimis elementų;
- (6) 2011 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos Vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos bendrame komunikate „Žmogaus teisės ir demokratija – svarbiausias ES išorės veiksmų elementas. Veiksmingesnio požiūrio formavimas“ pasiūlytos konkrečios priemonės Sąjungos požiūriu į žmogaus teises ir demokratiją veiksmingumui didinti;
- (7) nustatyta priemone siekiama prisidėti siekiant Sąjungos išorės veiksmų tikslų, įskaitant jos vystymosi politikos, visų pirma tikslų, išdėstytų Bendroje Tarybos, Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos deklaracijoje dėl Europos Sąjungos vystymosi politikos „Bendras Europos sutarimas“ ir 2011 m. spalio 13 d. Komisijos komunikate „ES vystymosi politikos poveikio didinimas: Pokyčių darbotvarkė“ ir tų Sąjungos politikos sričių, kurios daro poveikį Europos žmogaus teisėms, įskaitant tikslus, išdėstytus ES strateginėje programoje ir veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje, Tarybos priimtus 2012 m. birželio 25 d.;
- (8) vadovaujantis ES strategine programa ir veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje siekiant į šio reglamento įgyvendinimą Sąjungoje įtraukti žmogaus teisių principus, Sąjunga turėtų taikyti teisėmis grindžiamą požiūrį, apimančią visas žmogaus teises – pilietines ir politines, ekonomines, socialines ar kultūrines;
- (9) Sąjungos įnašas demokratijos ir teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių propagavimo ir apsaugos srityse įtvirtintas Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte, Tarptautiniame ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakte ir kituose Jungtinių Tautų (JT) priimtuose dokumentuose dėl žmogaus teisių, taip pat atitinkamuose regioninio lygio dokumentuose dėl žmogaus teisių;

⁽¹⁾ OL C 11, 2013 1 15, p. 81.⁽²⁾ OL C 391, 2012 12 18, p. 110.⁽³⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1889/2006, įsteigiantis demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonę (OL L 386, 2006 12 29, p. 1).

- (10) lyčių lygybė, moterų teisės, įskaitant moterų įgalinimą, ir nediskriminavimas yra pagrindinės žmogaus teisės ir yra labai svarbios socialinio teisingumo srityje, taip pat kovojant su nelygybe. Jų propagavimas turėtų būti vienas iš horizontaliųjų šio reglamento prioritetų;
- (11) demokratija ir žmogaus teisės yra neatsiejamai susijusios ir yra vienas kitą stiprinantys dalykai, kaip primenama 2009 m. lapkričio 18 d. Tarybos išvadoje dėl paramos demokratijai ES plėtojant išorės santykius. Pagrindinės laisvės – minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo, saviraiškos, susirinkimų ir asociacijų – yra politinio pliuralizmo, demokratinio proceso ir atviros visuomenės būtinos išankstinės sąlygos, o demokratinė kontrolė, šalies vidaus atskaitomybė ir valdžių atskyrimas yra būtini siekiant išlaikyti nepriklausomas teismines institucijas ir teisinę valstybę, kurios savo ruožtu būtinos veiksmingai žmogaus teisių apsaugai užtikrinti;
- (12) uždavinys kurti ir palaikyti žmogaus teisių kultūrą ir remti nepriklausomos pilietinės visuomenės formavimąsi, be kita ko, stiprinant tokios visuomenės vaidmenį atitinkamose šalyse ir siekiant, kad demokratija tarnautų visiems – nors ir itin neatidėliotinas ir sunkus uždavinys besiformuojančios demokratijos valstybėse, iš tiesų yra nuolatinis iššūkis visų pirma atitinkamos šalies žmonėms, bet kuris jokių būdu nesumažina tarptautinės bendruomenės įsipareigojimų. Šiam uždaviniui vykdyti būtinos įvairios institucijos, be kita ko, nacionaliniai demokratiniai parlamentai ir vietos lygiu renkamos asamblėjos, kurios užtikrina dalyvavimą, atstovavimą, gebėjimą reaguoti ir atskaitomybę. Šiame kontekste ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama šalims, kuriose vyksta pereinamasis procesas, taip pat yra susidariusi nestabili padėtis arba pasibaigęs konfliktas. Turėtų būti atsižvelgiama į perėjimo į demokratiją procesų praktiką ir patirtį, įgytą įgyvendinant Sąjungos plėtros ir kaimynystės politiką;
- (13) siekiant veiksmingai, skaidriai, laiku ir lanksčiai spręsti tuos klausimus nustojus galioti Reglamentui (EB) Nr. 1889/2006, ir toliau reikia konkrečių finansinių išteklių bei atskiros finansavimo priemonės, kuri galėtų būti toliau nepriklausomai taikoma;
- (14) Sąjungos pagalba pagal šį reglamentą turėtų būti sukurta tokiu būdu, kad papildytų įvairias kitas Sąjungos politikos, susijusias su demokratija ir žmogaus teisėmis, įgyvendinimo priemones. Tos priemonės yra įvairios – nuo politinio dialogo ir diplomatinio demaršų iki įvairių finansinio ir techninio bendradarbiavimo priemonių, įskaitant geografines ir temines programas. Sąjungos pagalba taip pat turėtų papildyti labiau su krizėmis susijusius veiksmus, vykdomus pagal priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 230/2014 ⁽¹⁾, įskaitant skubius veiksmus, kurių reikia pirmaisiais pereinamojo proceso etapais;
- (15) pagal šį reglamentą Sąjunga turi teikti pagalbą siekiant kartu su pilietine visuomene spręsti pasaulinio, regioninio, nacionalinio ir vietos masto žmogaus teisių ir demokratizacijos klausimus. Tuo tikslu pilietinė visuomenė turi būti suprantama, kaip apimanti visų rūšių nuo valstybės nepriklausomų asmenų ar grupių, kurių veikla padeda propaguoti žmogaus teises ir demokratiją, įskaitant žmogaus teisių gynėjus, kaip apibrėžta JT deklaracijoje dėl asmenų, grupių ir visuomenės institucijų teisių ir pareigos remti ir ginti visuotinai pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves (Deklaracijoje dėl žmogaus teisių gynėjų), socialinius veiksmus. Įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į vietos lygiu vykdomas konkrečioms šalims skirtas Sąjungos žmogaus teisių strategijas;
- (16) be to, kadangi demokratijos ir žmogaus teisių tikslai turi būti vis labiau įtraukiami į visas išorės veiksmų finansines priemones, Sąjungos pagalba pagal šį reglamentą dėl jos pasaulinio pobūdžio ir veiksmų nepriklausomumo nuo atitinkamų trečiųjų šalių vyriausybių ir valdžios institucijų sutikimo, turėtų atlikti konkrečią papildomąją funkciją. Ta funkcija turėtų suteikti galimybę bendradarbiauti ir kurti partnerystę su pilietine visuomene opiais žmogaus teisių ir demokratijos klausimais, tokiais kaip migrantų naudojimosi žmogaus teisėmis ir prieglobsčio prašytojų ir šalies viduje perkeltų asmenų teisės, ir sudarys sąlygas lanksčiai ir esant būtinybei aktyviai reaguoti į kintančias aplinkybes arba paramos gavėjų poreikius ar krizės laikotarpius. Šiuo reglamentu Sąjungai taip pat turėtų būti suteikta galimybė numatyti ir remti konkrečius tikslus ir priemones tarptautiniu lygiu, kurie nėra susiję geografiškai ar su krizėmis ir kuriems reikia taikyti tarptautinį požiūrį arba kurie gali apimti veiksmus ir Sąjungoje, ir įvairiose trečiojoje šalyse. Be to, šis reglamentas turėtų sudaryti būtina pagrindą veiksmams, kaip antai paramai nepriklausomoms Sąjungos atliekamoms rinkimų stebėjimo misijoms, kuriems reikalinga darni politika, vienoda valdymo sistema ir bendri veiklos standartai;
- (17) demokratijos plėtojimas ir stiprinimas pagal šį reglamentą gali potencialiai apimti strateginės paramos teikimą nacionaliniams demokratiniais parlamentams ir konstitucinėms asamblėjoms, visų pirma siekiant stiprinti jų gebėjimus remti ir plėtoti demokratinių reformų procesą;

⁽¹⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 230/2014, kuriuo nustatoma priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

- (18) Sąjunga ypač daug dėmesio turėtų skirti šalims ir skubos situacijoms, kuriose žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms kyla didžiausias pavojus ir kuriose tos teisės ir laisvės neįgyvendinamos ypač akivaizdžiai ir sistemingai. Tokiais atvejais politiniai prioritetai turėtų būti skatinti laikytis atitinkamos tarptautinės teisės, teikti apčiuopiamą paramą ir veiklos priemonės vietos pilietinei visuomenei ir prisidėti prie jos darbo, atliekamo labai sudėtingomis aplinkybėmis. Tokiose šalyse ar situacijose ir tam, kad patenkintų skubius žmogaus teisių gynėjų ir demokratijos srities aktyvistų apsaugos poreikius, Sąjunga turėtų turėti galimybę lanksčiai ir laiku reaguoti naudodama greitesnes ir lankstesnes administracines procedūras ir įvairius finansavimo mechanizmus. Tai turėtų būti ypač svarbu tais atvejais, kai pasirinkta procedūrinė tvarka galėtų daryti tiesioginį poveikį priemonių veiksmingumui arba pagalbos gavėjams galėtų kilti didelė bauginimo, keršijimo ar kitokia rizika;
- (19) konfliktinėse situacijose Sąjunga pagal atitinkamas ES gaires turėtų skatinti visas konflikto šalis laikytis savo teisinių įsipareigojimų pagal tarptautinę humanitarinę teisę. Be to, šalyse, kuriose vyksta pereinamasis procesas, Sąjungos pagalba pagal šį reglamentą turėtų būti remiama politinių subjektų, įsipareigojusių kurti demokratinę pluralistinę daugiapartinę sistemą, atsiradimui tinkama aplinka. Šiuo reglamentu taip pat turėtų būti siekiama remti demokratines struktūras, įgaliojimų pasidalijimą ir atskaitingas viešąsias institucijas;
- (20) ES rinkimų stebėjimo misijos svariai ir sėkmingai prisideda prie demokratiinių procesų trečiojoje šalyje. Tačiau demokratijos propagavimas ir rėmimas yra kur kas daugiau nei tik rinkimų procesas, todėl reikėtų atsižvelgti į visus rinkimų ciklo etapus. Taigi išlaidos ES rinkimų stebėjimo misijoms neturėtų sudaryti neproporcingai didelės viso pagal šį reglamentą galimo finansavimo dalies;
- (21) turėtų būti pabrėžta ES specialiojo įgaliojimo žmogaus teisių klausimais pareigų sukūrimo svarba. ES specialusis įgaliojimas žmogaus teisių klausimais turėtų prisidėti prie Sąjungos veiksmų ir žmogaus teisių politikos vieningo, suderinamo bei veiksmingumo ir turėtų padėti užtikrinti, kad visos Sąjungos priemonės būtų naudojamos ir valstybių narių veiksmai būtų vykdomi nuosekliai, kad būtų pasiekti Sąjungos politikos tikslai;
- (22) Sąjunga turėtų siekti kuo efektyviau naudoti turimus išteklius, kad jos išorės veiksmų poveikis būtų optimalus. Tai turėtų būti pasiekta užtikrinus Sąjungos išorės veiksmų priemonių nuoseklumą bei tarpusavio papildomumą ir šio reglamento, kitų Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių bei kitų sričių Sąjungos politikos sinergiją. Be to, pagal Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemones sukurtos programos turėtų vienos kitas stiprinti;
- (23) Sąjunga ir valstybės narės ankstyvame programavimo proceso etape turi siekti reguliariai keistis informacija ir konsultuotis tarpusavyje, kad skatintų savo atitinkamos veiklos tarpusavio papildomumą. Be to, Sąjunga turėtų konsultuotis su kitais paramos teikėjais ir atitinkamais subjektais;
- (24) prireikus Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) turėtų reguliariai ir dažnai keistis nuomonėmis ir informacija su Europos Parlamentu. Be to, Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su dokumentais, kad jie galėtų naudotis teise tikrinti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁾ turėdami reikiamą informaciją. Imantis priemonių pagal šį reglamentą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į Europos Parlamento ir Tarybos nuomonę;
- (25) Sąjunga, atitinkamais atvejais pasitelkdama savo delegacijas, turėtų kuo anksčiau programavimo proceso metu siekti reguliariai keistis informacija ir konsultuotis su pilietine visuomene visais lygiais, be kita ko, trečiojoje šalyje, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos pilietinės visuomenės atitinkamam dalyvavimui ir būtų užtikrintas reikšmingas jos dalyvavimas tame procese;
- (26) siekiant pritaikyti šio reglamento taikymo sritį prie sparčiai kintančios padėties trečiojoje šalyje, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl šio reglamento priede nustatytų prioritetų. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (27) įgyvendinimo įgaliojimais, susijusiais su pagal šį reglamentą remiamų veiksmų programavimu ir finansavimu, turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Atsižvelgiant į tų įgyvendinimo aktų pobūdį, ypač į tai, kad jais nustatomos politikos gairės, ir į jų finansinį poveikį, juos priimant iš esmės turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra, išskyrus techninių įgyvendinimo priemonių, susijusių su nedideliu finansiniu poveikiu, atvejus;

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (28) Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių įgyvendinimo bendros taisyklės ir procedūros nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 236/2014 ⁽¹⁾;
- (29) šiuo reglamentu jo taikymo laikotarpiui nustatomas finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai orientinės biudžeto procedūros metu turi būti svarbiausia orientacinė suma pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Tarpinstitucinio Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽²⁾ 17 punktą;
- (30) EIVT struktūra ir veikimas nustatyti Tarybos sprendime 2010/427/ES ⁽³⁾;
- (31) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. propaguoti demokratiją ir žmogaus teises visame pasaulyje, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (32) tikslinga užtikrinti sklandų perėjimą be pertraukų nuo Reglamento (EB) Nr. 1889/2006 prie šio reglamento ir šio reglamento taikymo trukmę suderinti su Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013 ⁽⁴⁾ taikymo trukme. Todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir tikslai

Šiuo reglamentu nustatoma Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė 2014–2020 m. (toliau – EDŽTRP), pagal kurią Sąjunga teikia pagalbą demokratijos ir teisinės valstybės, pagarbos visoms žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms vystymui ir stiprinimui.

⁽¹⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 236/2014, kuriuo nustatomos bendros Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių įgyvendinimo taisyklės ir procedūros (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 95).

⁽²⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽³⁾ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (OL L 347, 2013 12 20, p. 884).

Tokia pagalba visų siekiama:

- a) remti, plėtoti ir stiprinti demokratiją trečiojoje šalyse stiprinant dalyvaujamąją ir atstovaujamąją demokratiją bei bendrą demokratinį ciklą, visų pirma stiprinant aktyvų pilietinės visuomenės vaidmenį šiame cikle ir teisinę valstybę bei gerinant rinkimų procesų patikimumą, visų pirma vykdamas ES rinkimų stebėjimo misijas;
- b) didinti pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir skatinti jų paisytį, kaip išdėstyta JT Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose tarptautiniuose bei regioniniuose žmogaus teisių apsaugos dokumentuose, stiprinti jų apsaugą, propagavimą, įgyvendinimą ir stebėseną, visų pirma remiant atitinkamas pilietinės visuomenės organizacijas, žmogaus teisių gynėjus ir represijų bei pažeidimų aukas.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Sąjungos pagalba dėmesys skiriamas šioms sritims:

- a) parama dalyvaujamajai ir atstovaujamajai demokratijai bei jų stiprinimui, vadovaujantis bendru demokratinio ciklo požiūriu, įskaitant parlamentinę demokratiją, ir parama demokratizacijos procesams vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiais, daugiausia pasitelkiant pilietinės visuomenės organizacijas, *inter alia*:
- i) skatinant asociacijų ir susirinkimų laisvę, nekliudomą asmenų judėjimą, nuomonės ir saviraiškos laisvę, įskaitant politinę, meninę ir kultūrinę saviraišką, nekliudomą prieigą prie informacijos, laisvą spaudą ir nepriklausomą pliuralistinę tradicinę bei IRT grindžiamą žiniasklaidą, interneto laisvę ir kovos su administracinėmis kliūtimis naudotis šiomis laisvėmis priemones, įskaitant kovą su cenzūra, visų pirma priimančią ir įgyvendinančią atitinkamus teisės aktus;
- ii) stiprinant teisinę valstybę, skatinant teismų ir įstatymų leidžiamosios valdžios nepriklausomybę, remiant ir vertinant teises bei institucines reformas bei jų įgyvendinimą ir propaguojant teisę kreiptis į teismą, taip pat remiant nacionalines žmogaus teisių institucijas;
- iii) remiant ir stiprinant Tarptautinį baudžiamąjį teismą, *ad hoc* tarptautinius baudžiamuosius teismus ir pereinamojo laikotarpio teisingumo sistemos procesus, taip pat tiesios ir susitaikymo priemones;
- iv) remiant perėjimą prie demokratijos ir reformas, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą ir skaidrią demokratinę ir šalies vidaus atskaitomybę ir priežiūrą, be kita ko, saugumo ir teisingumo sektoriuose, ir stiprinant kovos su korupcija priemones;

- v) skatinant politinį pliuralizmą ir demokratinį politinį atstovavimą, taip pat skatinant moterų ir vyrų, visų pirma socialiai atskirtų ir pažeidžiamų grupių atstovų, tiek kaip rinkėjų, tiek kaip kandidatų, politinį dalyvavimą demokratinių reformų procese vietos, regionų ir nacionaliniu lygiu;
 - vi) stiprinant vietos demokratiją užtikrinant geresnį pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą, tokiu būdu gerinant politinį atstovavimą artimiausiu piliečiams lygmeniu;
 - vii) skatinant moterų ir vyrų dalyvavimą lygiomis teisėmis visuomeniniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime, taip pat remiant lyčių lygybę, moterų dalyvavimą sprendimų priėmimo procesuose ir politinį atstovavimą moterims, visų pirma politinio pereinamojo, demokratizacijos ir valstybės kūrimo procesų metu;
 - viii) skatinant neigaliųjų dalyvavimą lygiomis teisėmis visuomeniniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime, įskaitant priemones, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos naudotis susijusiomis laisvėmis, taip pat remiant jų lygias galimybes, nediskriminavimą ir politinį atstovavimą jiems;
 - ix) remiant priemones, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas taikiam visuomenės sluoksnių susitakymui, įskaitant paramą pasitikėjimo stiprinimo priemonėms, susijusioms su žmogaus teisėmis ir demokratizacija;
- b) žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių rėmimu ir gynimu, kaip skelbiama JT Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose tarptautiniuose bei regioniniuose dokumentuose pilietinių, politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių srityje, daugiausia pasitelkiant pilietinės visuomenės organizacijas, *inter alia*:
- i) mirties baudmės panaikinimui ir moratoriumų nustatymui siekiant ją panaikinti, ir, kai ji vis dar taikoma, jos panaikinimo propagavimui ir būtiniausių tarptautinių standartų laikymuisi;
 - ii) kankinimo, netinkamo elgesio ir kitokio žiauraus, nežmoniško ir žeminančio elgesio ar baudimo, taip pat asmenų prievartinio dingimo atvejų prevencijai ir kankinimo aukų reabilitacijai;
 - iii) žmogaus teisių gynėjų rėmimui, apsaugai ir pagalbai jiems, be kita ko, tenkinant skubius jų apsaugos poreikius, pagal JT deklaracijos dėl žmogaus teisių gynėjų 1 straipsnį; siekiant šių tikslų, įskaitant ilgesnio laikotarpio paramą ir galimybę gauti prieglobstį, galėtų būti taikomas žmogaus teisių gynėjų mechanizmas;
 - iv) kovai su rasizmu ir ksenofobija, taip pat įvairių rūšių diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasės, odos spalvos, kastos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių ypatybių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitų pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, luomo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės;
 - v) minties, sąžinės ir religijos ar tikėjimo laisvei, be kita ko, imantis priemonių, skirtų visų formų neapykantai, netolerancijai ir diskriminacijai dėl religijos ar tikėjimo panaikinti, ir skatinant toleranciją bei pagarbą religijų ir kultūrų įvairovei visuomenėse ir tarp jų;
 - vi) čiabuvių tautų teisėms, kaip išdėstyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, *inter alia*, pabrėžiant jų dalyvavimo su jais susijusių projektų rengime svarbą ir teikiant paramą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jų bendravimui su tarptautiniais mechanizmais ir dalyvavimui juose;
 - vii) asmenų, priklausančių tautinėms ar etninėms, religinėms ir kalbinėms mažumoms, teisėms, kaip išdėstyta JT tautinėms arba etninėms, religinėms ir kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių deklaracijoje;
 - viii) lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių asmenų (LGBTI) teisėms, įskaitant priemones, kuriomis siekiama dekriminalizuoti homoseksualumą, kovoti su homofobiniu ir transfobiniu smurtu ir persekiojimu, taip pat skatinti LGBTI asmenų susirinkimų, asociacijų ir saviraiškos laisvę;
 - ix) moterų teisėms, išdėstytoms JT konvencijoje dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir jos fakultatyviniame protokole, įskaitant priemones, kuriomis kovojama su visų rūšių smurtu prieš moteris ir mergaites, visų pirma moterų lyties organų žalojimu, priverstinėmis ir iš anksto suplanuotomis santuokomis, nusikaltimais dėl garbės, smurtu šeimoje ir seksualiniu smurtu ir prekyba moterimis ir mergaitėmis;
 - x) vaiko teisėms, išdėstytoms JT vaiko teisių konvencijoje ir jos fakultatyviniuose protokoluose, įskaitant kovą su vaikų darbu, prekyba vaikais ir vaikų prostitucija, taip pat vaikų ėmimu į kariuomenę ir vaikų kareivių naudojimu, taip pat vaikų apsaugą nuo diskriminacijos neatšizvelgiant į jų rasę, odos spalvą, lytį, kalbą, religiją ar tikėjimą, politines ar kitas pažiūras, nacionalinę, etninę ar socialinę kilmę, nuosavybę, negalią, luomą ar kitas aplinkybes;
 - xi) neigaliųjų teisėmis, kaip išdėstyta JT neigaliųjų teisių konvencijoje;

- xii) ekonominėms, socialinėms ir kultūrinėms teisėms, įskaitant teisę į tinkamą gyvenimo lygį, ir pagrindiniams darbo standartams;
- xiii) įmonių socialinei atsakomybei, visų pirma įgyvendinant JT pagrindinius verslo ir žmogaus teisių principus, taip pat laisvei užsiimti verslu, kaip išdėstyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnyje;
- xiv) švietimui, mokymui ir stebėsenai žmogaus teisių ir demokratijos srityje;
- xv) paramai vietos, regioninėms, nacionalinėms arba tarptautinėms pilietinės visuomenės organizacijoms, dalyvaujančioms saugant, propaguojant ar ginant žmogaus teises ir pagrindines laisves;
- xvi) pagerintų sąlygų ir standartų laikymosi kalėjimuose propagavimui, kad jie atitiktų žmogaus orumo ir pagrindinių teisių reikalavimus;
- c) tarptautinės žmogaus teisių, teisingumo, lyčių lygybės, teisinės valstybės ir demokratijos apsaugos, taip pat tarptautinės humanitarinės teisės rėmimo sistemos stiprinimu, visų pirma:
- i) teikiant paramą tarptautinėms ir regioninėms priemonėms ir įstaigoms žmogaus teisių, teisingumo, teisinės valstybės ir demokratijos srityje;
- ii) skatinant pilietinės visuomenės bendradarbiavimą su tarptautinėmis ir regioninėmis tarpvyriausybėmis organizacijomis, taip pat remiant pilietinės visuomenės veiklą, įskaitant nevyriausybinių organizacijų gebėjimų stiprinimą siekiant skatinti ir stebėti tarptautinių ir regioninių priemonių, susijusių su žmogaus teisėmis, teisingumu, teisine valstybe ir demokratija, įgyvendinimą;
- iii) organizuojant mokymą tarptautinės humanitarinės teisės klausimais, skleidžiant apie ją informaciją ir remiant jos vykdymą;
- d) pasitikėjimo demokratinų rinkimų procesais ir įstaigomis, taip pat jų patikimumo bei skaidrumo didinimu visais rinkimų ciklo etapais, visų pirma:
- i) vykdam ES rinkimų stebėjimo misijas ir kitas rinkimų procesų stebėsenos priemones;
- ii) prisidedant prie vietos pilietinės visuomenės organizacijų rinkimų stebėjimo gebėjimų ugdymo regioniniu ir vietos lygiais ir remiant jų iniciatyvas skatinti dalyvavimą rinkimų procese ir su juo susijusioje tolesnėje veikloje;
- iii) remiant priemones, skirtas nuosekliam rinkimų procesų integravimui į demokratinį ciklą, platinant informaciją apie ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijas ir jas įgyvendinant, visų pirma bendradarbiaujant su pilietinės visuomenės organizacijomis, taip pat bendradarbiaujant su atitinkamomis viešosiomis institucijomis, įskaitant parlamentus ir vyriausybes, laikantis šio reglamento;
- iv) propaguojant taikius rinkimų procesų rezultatus, rinkiminio smurto mažinimą ir tai, kad visi visuomenės sluoksniai pripažintų patikimus rezultatus.
2. Visais atvejais, kai tai svarbu šiame reglamente nurodytoms priemonėms, atsižvelgiama į nediskriminavimo bet kokių pagrindų, lyčių aspekto integravimo, dalyvavimo, įgalinimo, atskaitomybės, atvirumo ir skaidrumo principus.
3. Šiame reglamente nurodytos priemonės įgyvendinamos trečiųjų šalių teritorijoje arba yra tiesiogiai susijusios su trečiojoje šalyje susidarantiomis situacijomis, arba su pasaulinio masto ar regioniniais veiksmais.
4. Šiame reglamente nurodytomis priemonėmis atsižvelgiama į konkrečias krizės ar skubos atvejų ypatybes ir į šalis ar situacijas, kuriose esama rimtos pagrindinių laisvių stokos, žmonių saugumui kyla didžiausia rizika ar žmogaus teisių organizacijos ir gynėjai veikia sudėtingiausiomis sąlygomis.

3 straipsnis

Sąjungos pagalbos koordinavimas, nuoseklumas ir papildomumas

1. Pagal šį reglamentą teikiama Sąjungos pagalba atitinka bendrą Sąjungos išorės veiksmų sistemą, ir ja papildoma pagal kitas išorės pagalbos priemones arba susitarimus teikiama pagalba.
2. Siekdamas didinti Sąjungos išorės veiksmų veiksmingumą, nuoseklumą ir darnumą, Sąjunga ir valstybės narės ankstyvame programavimo proceso etape siekia reguliariai keistis informacija ir konsultotis tarpusavyje, kad skatintų savo atitinkamos veiklos papildomumą ir nuoseklumą tiek sprendimų priėmimo lygiu, tiek veiksmų vietoje. Tokios konsultacijos gali paskatinti vykdyti Sąjungos ir valstybių narių bendrą programavimą arba bendrą veiklą. Be to, Sąjunga konsultuojasi su kitais paramos teikėjais ir subjektais.
3. Prireikus Komisija ir EIVT reguliariai keičiasi nuomonėmis ir informacija su Europos Parlamentu.
4. Sąjunga siekia reguliariai keistis informacija ir konsultotis su pilietine visuomene visais lygiais, įskaitant trečiojoje šalyje. Visų pirma, kai tai įmanoma ir vadovaudamasi atitinkamomis procedūromis, Sąjunga teikia technines gaires ir paramą, susijusią paraiškų teikimo procedūromis.

4 straipsnis

Bendras programavimo ir įgyvendinimo pagrindas

1. Sąjungos pagalba pagal šį reglamentą įgyvendinama laikantis Reglamento (ES) Nr. 236/2014 ir taikant toliau nurodytas priemones:

- a) strateginius dokumentus, kaip nurodyta 5 straipsnyje, ir, atitinkamais atvejais, patikslintas jų redakcijas;
- b) metines veiksmų programas, individualias priemones ir paramos priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 236/2014 2 ir 3 straipsnius;
- c) specialias priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 236/2014 2 straipsnį.

2. Jeigu programavimas arba programų peržiūros atliekamos paskelbus Reglamento (ES) Nr. 236/2014 17 straipsnyje nurodytą laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitą (toliau – laikotarpio vidurio peržiūros ataskaita.) atsižvelgiama į toje ataskaitoje pateiktus rezultatus, nustatytus faktus ir išvadas.

5 straipsnis

Strateginiai dokumentai

1. Strateginiuose dokumentuose, remiantis Sąjungos prioritetais, tarptautine padėtimi ir pagrindinių partnerių veikla, nustatoma Sąjungos pagalbos teikimo pagal šį reglamentą strategija. Jie dera su bendru šio reglamento tikslu, kitais tikslais, taikymo sritimi ir principais.

2. Strateginiuose dokumentuose nustatomos Sąjungai finansuoti šio reglamento galiojimo laikotarpiu atrinktos prioritetinės sritys, konkretūs tikslai, numatomi rezultatai ir veiklos rezultatų rodikliai. Šiuose dokumentuose taip pat nurodomas orientacinis lėšų bendras paskirstymas ir paskirstymas pagal prioritetines sritis, tam tikrais atvejais nurodant intervalą.

3. Strateginiai dokumentai tvirtinami laikantis Reglamento (ES) Nr. 236/2014 16 straipsnio 3 dalyje nustatytos nagrinėjimo procedūros. Strateginiai dokumentai atnaujinami tokia pat tvarka, jei tai būtina iš esmės pasikeitus aplinkybėms ir politikai.

6 straipsnis

Teminiai prioritetai ir deleguotieji įgaliojimai

Konkretūs tikslai ir prioritetai, kurių turi būti siekiama teikiant Sąjungos pagalbą pagal šį reglamentą, išvardyti priede.

Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami priede nustatyti teminiai prioritetai. Visų pirma, paskelbus laikotarpio vidurio peržiūros ataskaitą ir remiantis joje pateiktomis rekomendacijomis, Komisija ne vėliau kaip 2018 m. kovo 31 d. priima deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas priedas.

7 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti 6 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 6 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šio reglamento galiojimo laikotarpiui.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 6 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

8 straipsnis

Komitetas

Komisijai padeda Demokratijos ir žmogaus teisių komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

9 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais

Kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų naudotis savo teise tikrinti turėdami reikiamą informaciją, jiems, laikantis taikytinų taisyklių, suteikiama galimybė susipažinti su visais tam reikalingais EDŽTRP dokumentais.

10 straipsnis

Finansinis paketas

Šio reglamento įgyvendinimo 2014–2020 m. laikotarpiu finansinis paketas yra 1 332 752 000 EUR.

Metinius asignavimus patvirtina Europos Parlamentas ir Taryba, neviršydami daugiametėje finansinėje programoje nustatytų ribų.

11 straipsnis

Europos išorės veiksmų tarnyba

Šis reglamentas taikomas laikantis Sprendimo 2010/427/ES.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2014 m. kovo 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS

PRIEDAS

Konkretūs EDŽTRP tikslai ir prioritetai

Sąjungos strateginė orientacija įgyvendinant EDŽTRP tikslą grindžiama penkiais šiame priede apibūdintais tikslais.

1. 1 tikslas. Parama žmogaus teisėms ir žmogaus teisių gynėjams situacijose, kuriose jiems kyla didžiausias pavojus

Pagal šį tikslą vykdomais veiksmais bus teikiama veiksminga parama žmogaus teisių gynėjams (ŽTG), kuriems kyla didžiausias pavojus, ir tais atvejais, kai pagrindinėms laisvėms kyla didžiausias pavojus. EDŽTRP, *inter alia*, padės patenkinti skubius ŽTG poreikius; pagal ją taip pat bus teikiama vidutinės trukmės ir ilgalaikė parama, kuri sudarys sąlygas ŽTG ir pilietinei visuomenei atlikti savo darbą. Veiksmais bus atsižvelgiama į dabartinę susirūpinimą keliančią pilietinės visuomenės dalyvavimo galimybių mažėjimo tendenciją.

2. 2 tikslas. Parama kitiems Sąjungoms prioritetams žmogaus teisių srityje

Veiksmais pagal šį tikslą daugiausia dėmesio bus skiriama veiklai, kurią vykdant Sąjunga užtikrina pridėtinę vertę arba turi konkrečių teminių įsipareigojimų (pvz. Tarybos patvirtintos esamos ir būsimos Sąjungos gairės žmogaus teisių srityje arba Europos Parlamento priimtose rezoliucijose), laikantis 2 straipsnio. Veiksmai atitiks ES strateginėje programoje ir žmogaus teisių ir demokratijos srities veiksmų plane išdėstytus prioritetus.

Veiksmais pagal šį tikslą bus, *inter alia*, remiamas žmogaus orumas (visų pirma, kova su mirties bausme ir su kankinimu bei kitu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu arba baudimu), ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės, kova su nebaudžiamumu, kova su visų formų diskriminacija, moterų teisės ir lyčių lygybė. Taip pat bus skiriama dėmesio naujiems klausimams žmogaus teisių srityje.

3. 3 tikslas. Demokratijos rėmimas

Veiksmais pagal šį tikslą bus remiami taikūs demokratijos trečiosiose šalyse siekiantys subjektai, siekiant didinti dalyvaujamąją ir atstovaujamąją demokratiją, skaidrumą ir atskaitomybę. Daugiausia dėmesio vykdant veiksmus bus skiriama politinio dalyvavimo ir atstovavimo stiprinimui, taip pat demokratijos propagavimui.

Bus atsižvelgiama į visus demokratizacijos aspektus, įskaitant teisinę valstybę, pilietinių ir politinių teisių, pavyzdžiui, saviraiškos internete ir ne internete laisvės, susirinkimų ir asociacijų laisvės, propagavimą ir apsaugą. Tai apima aktyvų dalyvavimą vykstančiuose debatuose dėl metodikos demokratijos rėmimo srityje.

Atitinkamai atvejais vykdant veiksmus bus atsižvelgiama į ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijas.

4. 4 tikslas. ES rinkimų stebėjimo misijos

Veiksmais pagal šį tikslą daugiausia dėmesio bus skiriama rinkimų stebėjimui, kuriuo prisidedama prie rinkimų proceso skaidrumo ir pasitikėjimo juo didinimo ir kuris yra 3 tikslu apibūdintų demokratinių procesų platesnio skatinimo ir rėmimo dalis.

Didelės apimties ES rinkimų stebėjimo misijos plačiai pripažįstamos kaip ES išorės veiksmų pavyzdiniai projektai ir tebėra pagrindinė pagal šį tikslą vykdomų veiksmų forma.

Jos yra tinkamiausios norint atlikti informaciją grindžiamą rinkimų procesų įvertinimą ir teikti rekomendacijas dėl tolesnio šių procesų tobulinimo Sąjungai vykdant bendradarbiavimą ir vedant politinį dialogą su trečiosiomis šalimis. Visų pirma, visus rinkimų ciklo etapus, įskaitant tolesnę susijusią veiklą, apimantis požiūris bus toliau plėtojamas vykdant vienas kitą papildančius dvišalio programavimo ir EDŽTRP projektų veiksmus.

5. 5 tikslas. Parama tiksliniams svarbiausiems subjektams ir procesams, įskaitant tarptautinius ir regioninius žmogaus teisių dokumentus ir mechanizmus

Bendras tikslas yra stiprinti žmogaus teisių, teisingumo, teisinės valstybės ir demokratijos propagavimo ir apsaugos tarptautines ir regionines sistemas laikantis Sąjungos politikos prioritetų.

Veiksmai pagal šį tikslą apims veiklą, kuria remiamas vietos pilietinės visuomenės indėlis į ES dialogus žmogaus teisių klausimais (laikantis atitinkamų ES gairių) ir tarptautinių bei regioninių žmogaus teisių ir tarptautinių baudžiamojo teisingumo dokumentų ir mechanizmų, įskaitant Tarptautinio baudžiamojo teismo, plėtojimas ir įgyvendinimas. Ypač daug dėmesio bus skiriama pilietinės visuomenės vykdomam tų mechanizmų propagavimui ir stebėsenai.

Europos Komisijos deklaracija dėl strateginio dialogo su Europos Parlamentu ⁽¹⁾

Remdamasi Europos Sąjungos sutarties 14 straipsniu, Europos Komisija, prireikus iš anksto pasikonsultavusi su atitinkamais pagalbos gavėjais, prieš vykdydama programavimą pagal 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 235/2014, kuriuo sukurama demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė, palaiko strateginį dialogą su Europos Parlamentu. Europos Komisija Europos Parlamentui pateiks turimus susijusius programavimo dokumentus, kuriuose nurodyti kiekvienai šaliai ir (arba) regionui numatyti orientaciniai asignavimai ir kiekvienos šalies ir (arba) regiono prioritetai, tikėtini rezultatai ir orientaciniai asignavimai, numatyti geografinių programų prioritetams įgyvendinti, taip pat pasirinkta pagalbos teikimo tvarka (*). Europos Komisija pateiks Europos Parlamentui turimus susijusius programavimo dokumentus, kuriuose nurodyti teminiai prioritetai, tikėtini rezultatai, pasirinkta pagalbos teikimo tvarka (*) ir teminėse programose numatyti tokiems prioritetams skirti finansiniai asignavimai. Europos Komisija atsižvelgs į Europos Parlamento poziciją šiuo klausimu.

Rengdama laikotarpio vidurio peržiūrą ir prieš priimdama bet kokius esminius programavimo dokumentų pakeitimus šio reglamento galiojimo laikotarpiu, Europos Komisija palaikys strateginį dialogą su Europos Parlamentu.

Europos Parlamento prašymu Europos Komisija paaiškins, į kurias Europos Parlamento pastabas atsižvelgta programavimo dokumentuose ir įgyvendinant bet kokius tolesnius veiksmus po strateginio dialogo.

⁽¹⁾ Europos Komisijai atstovaus atsakingas Komisijos narys.

(*) Jeigu taikoma.

Bendra Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos deklaracija dėl rinkimų stebėjimo misijų

Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija pabrėžia, kad Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijai tenka svarbus vaidmuo remiant Sąjungos išorės santykių politiką, kuria skatinama demokratija šalyse partnerėse. ES rinkimų stebėjimo misija padeda didinti rinkimų procesų skaidrumą ir pasitikėjimą jais, neformaliai vertinti rinkimus ir parengti rekomendacijas, kaip toliau tobulinti rinkimų procesus Sąjungai palaikant bendradarbiavimą ir politinį dialogą su šalimis partnerėmis. Todėl Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija susitaria, kad iki 25 proc. biudžeto, numatyto 2014–2020 m. laikotarpiu, kuriuo galios 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 235/2014, kuriuo sukurama demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė, lėšų turėtų būti skiriama ES rinkimų stebėjimo misijų finansavimui, atsižvelgiant į metinius rinkimų prioritetus.